

HELLAND®

Furniture that cares

MØBELSTELL OG VEDLIKEHOLD **NO**
MÖBELVÅRD OCH UNDERHÅLL **SE**
FURNITURE CARE AND MAINTENANCE **GB**
PFLEGE UND INSTANDHALTUNG VON MÖBELN **DE**

INNHold / INNEHÅLL / CONTENTS / INHALT

NO	Vedlikehold møbeltekstiler	4
	Vedlikehold møbelhud.....	6
	Vedlikehold av tre og overflater.....	8
SE	Underhåll möbeltextiler	10
	Underhåll möbelläder.....	12
	Underhåll av trä och ytor.....	14
GB	Caring for upholstery textiles	16
	Caring for leather on furniture	18
	Care of wood and surfaces	20
DE	Pflege von Möbelstoffen.....	22
	Pflege von Möbelleder	24
	Pflege von Holzteilen und Oberflächen.....	26

NO

VEDLIKEHOLD MØBELTEKSTILER

Smuss og støv som blir liggende i stoffet er med på å bryte ned tekstilfibrene og bidrar sterkt til å forkorte stoffets levetid.

Regelmessig (ukentlig) støvsuging med myk børste hemmer nedbrytingen og er helt nødvendig for at stoffet skal oppnå lang levetid. Viktige vedlikeholds faktorer er:

- Hovedrengjøring
- Flekkfjerning
- Kontroll av fargeekthet
- Forsiktighetsregler for møbeltekstiler

HOVEDRENGJØRING

Begynn å rengjøre møbelstoffet så snart du ser at støvsuging og vanlig støvtørking ikke lenger er nok. Til hovedrengjøring anbefales skumrens. Kontakt møbelets forhandler for veiledning. Hvor hyppig dette bør gjøres avhenger av møbelbruken, men de delene av møbelet som kommer i kontakt med kroppen bør rengjøres minst en gang hver tredje måned.

FLEKKFJERNING

Når uhellet er ute, er det viktig å få fjernet sølet/flekken så raskt som mulig. En ny flekk lar seg lettere fjerne enn en gammel. Får du en flekk som du er usikker på hvordan du skal fjerne, bør du kontakte møbelets forhandler. For fjerning av flekker bør du unngå vanlige husholdningsvaskemidler ettersom mange av dem er for kraftige for tekstilet, og ALLE andre produkter som inneholder løsemidler eller olje, ettersom de kan ødelegge stoffene.

KONTROLL AV FARGEKTHET

Ved hovedrengjøring og flekkfjerning skal du alltid sjekke at stoffets fargestoffer tåler det vaskemiddelet du skal bruke. Gjør en prøve på et sted på møbelet som ikke syns. La det tørke, og sjekk resultatet.

Naturfibre: Tekstiler som er laget av naturfibre som bomull, lin og ull, eller av kunstfiberet viskose, er svært behagelige fordi de puster og suger opp svette. Disse tekstilene er hydrofile – trekker og suger til seg vann og alt som inneholder vann. Tekstilene er også oleofile – absorberer olje og fett, f.eks. fettsyrene fra svette.

Syntetfibre: Tekstiler som er laget av syntetfibre som polyester, polyamid og akryl, har enestående mekanisk motstandsevne. Disse tekstilene er hydrofobe – avviser vann og andre vesker. Flekker fra væskesøl og vannbaserte produkter blir ikke sugd opp av fibrene, og disse flekkene er dermed enklere å fjerne. Fibrene er imidlertid oleofile – trekker til seg olje og fett.

Blandingsfibre: Tekstiler laget av blandingsfibre – ulike kombinasjoner av naturlige, kunstige og syntetiske fibre, er svært motstandsdyktige mot flekker og har ypperlig komfort.

FORSIKTIGHETSREGLER FOR MØBELTEKSTILER

Lysekthet: Mange møbler ødelegges unødige av påvirkning fra sollys. Husk at all lyspåvirkning vil svekke både fibrene og fargestoffene i tekstilet. Selv om møbeltekstilet er testet og godkjent for lysekthet, bør møbelet plasseres slik at direkte sollys og skarpe reflekser unngås. Persienner eller markiser anbefales, men vær samtidig oppmerksom på at ikke alle tekstiler i markiser eller gardiner stopper skadelig UV-stråler.

Det er viktig å tenke over at solen skinner inn i rommet også når vi ikke selv er tilstede! Spesielt den «lave» solen på våre breddegrader når langt inn i rommet – hele dagen. Skal du være lenge borte, bør møblene tildekkes spesielt. Spør din møbelforhandler hvordan du best kan beskytte dine møbler så de ikke forringes unødige av sollys.

Hvordan unngå skader på møbeltekstiler: Klær med ekstremt grove sømmer eller skarpe detaljer som f.eks. nagler, eller belter med metallbeslag, øker slitasjen og kan trekke ut tråder. Dongeriklær – særlig nye, og klær med utvasket fargestoff, kan medføre avfarging. Gjenstander eller verktøy i baklommer kan skade møbeltekstilet.

Møbeltekstilens levetid: Manglende stell og vedlikehold reduserer stoffets levetid. Brukes møbelet ekstremt mye hver dag, anbefales varetrekk og armbeskyttere (dette kan bestilles til de fleste møbler).

Kjæledyr: Kjæledyr og stoppede møbler hører ikke sammen. Hår, klør og sikling sliter hardt på stoffet. Firbente familiemedlemmer bør være i kurven sin, ikke i møblene.

NO

VEDLIKEHOLD MØBELHUD

Leverandørens råd om bruk, stell og vedlikehold av hudmøbler bør alltid følges, fordi det er den enkelte forhandler, møbelprodusent og leverandøren av selve huden som kan innestå for hva det enkelte produkt tåler og krever.

HUD – ET NATURPRODUKT

Møbelhuder blir laget av huden fra storfe. Som naturlig er vil det kunne forkomme arr, insektbitt, fargevariasjoner m.m. Hvor mye av disse naturlige merkene som viser på møbelhuden avhenger av diverse faktorer, bla. hvilken behandling overflaten på huden får. Møbelhud vil ofte endre utseende etter lengre tids bruk. Denne form for patina må den som kjøper hudmøbler vite å sette pris på.

DE FORSKJELLIGE MØBELHUDERS KVALITETER / TYPER

Hud som blir brukt til møbler i dag er vanligvis av storfe – ku, okse eller bøffel. Mestepartener fra ku fordi tilgangen på slik hud er relativt stabil, og fordi størrelsen og egenskapene gjør huden godt egnet. Det er mange steg i prosessen fra slaktning av dyr til huden er på møbelet. For garveriene som leverer møbelhuden, er det viktig å vite hva kunden (møbelprodusenten) ønsker av bl.a. kvalitet og overflatebehandling. Prisene varierer mye, alt etter kvalitetsklasse eller sortering, og ønsket egenskap.

Anilinhuder – anilinfarget hud, blir sortert ut tidlig i prosessen og slike huder har nesten ikke blitt bearbeidet etter garvingen. Narven er opprinnelig, og insektbitt og merker etter sår vil synes på denne typen hud. Av og til får anilinhud et tynt fargepigment eller sluttlag over grunnfargen. Disse hudene er svært myke og behagelige, de har bevart pusteevnen og regnes for å være den «beste» kvaliteten. Anilinhud utgjør bare en liten del av den totale produksjonen i et garveri og prisen er svært høy. Fargeutvalget er som regel ikke fastsatt av møbelprodusentene, men de må velge ut fra det utvalget garveriet kan tilby.

Semianilinhud er litt mer bearbeidet enn anilinfarget hud, og er en mellomting mellom anilinhud og korrigeret hud. Her er benyttet litt mer farge, og møbelprodusentene kan i større grad fastsette fargene. Ofte er disse hudene også kunstig narvsatt.

Korrigerete huder er de rimeligste og mest bearbeidede. Her kan møbelprodusentene bestille akkurat den fargenyansen som de ønsker, fra helt svart til hvit. På grunn av overflatebehandlingen har slike huder ikke den samme pusteegenskap som anilinhudene.

FORSIKTIGHETSREGLER FOR MØBELHUD

- Spesielt armlener og nakkeputer er utsatt for fett og svette som kan resultere i mørke flekker, og over tid bryte ned møbelhuden.
- Kjemikalier fra for eksempel hårgel og håndkremer kan gi lignende skader.
- Alt støv og smuss fra for eksempel klær, skader møblene dersom det ikke blir fjernet.
- Kjæledyr hører absolutt ikke hjemme i møblene!
- Sollys vil forårsake falming og tørke ut møbelhuden. Påvirkning fra andre varmekilder vil også føre til risiko for uttørking og fargeendring på f.eks. lys hud (unngå plassering av pc med varmt pc-batteri direkte på møbelhud).
- Bruk av varetrekk, pledd og sofaputer, er en god hjelp for å forebygge skader.

GENERELT OM VEDLIKEHOLD AV MØBELHUD

Det er viktig å følge leverandørens råd om bruk, stell og vedlikehold av hudmøbler, og det er viktig å kjenne kvaliteten på den aktuelle møbelhuden. Vedlikeholdsanvisninger festet til møbelet bør alltid følges – de fleste møbelprodusentene sender egen produktinformasjon med hvert møbelement.

FLEKKFJERNING OG RENSING AV MØBELHUD

- Vannløselige flekker bør vaskes bort snarest med en ren, hvit, myk klut, eller svamp godt oppvridd i lunken vann (helst kokt vann).
- Vanlig renhold og fjerning av støv bør skje hyppig ved hjelp av støvsuging med myk børste og støvtørking med ren, hvit, fuktig bomullsklut.
- Bruk ikke kjemikalier på møbelhud. Ved behov for flekkfjerning, rensing, m.m. ta kontakt med møbelhandleren som kan gi veiledning i den aktuelle situasjonen.
- Hudmøbler trives best om de beskyttes mot sollys, uttørking og varmekilder.

NO

VEDLIKEHOLD AV TRE OG OVERFLATER

Treverk trenger stell, omtanke og vedlikehold om det skal beholde sitt særpreg og sin karakter.

Spesielt ubehandlet tre er ømfintlig og bør derfor jevnlig rengjøres og behandles. Møbler i heltre anbefales ikke stå i direkte sollys, nært varmekilder eller i rom der klimaet svinger mye. Dette fordi det da kan oppstå spenninger i limte forbindelser og i møbel-plater som kan resultere i at disse sprekker.

VEDLIKEHOLD OG RENHOLD AV ULIKE OVERFLATER

Ubehandlet treverk

Vaskes med vann tilsatt såpe. På flekker som ikke løsner med såpevann benyttes skurekost. Skur alltid i treets lengderetning. Skyll bort all såpe og tørk godt til slutt. Ikke legg på duk eller sett gjenstander på bordet før overflaten er helt tørr.

Lakkerte og malte treoverflater

Har en sterk, glatt og vanligvis vannavvisende overflate ved normal bruk og rengjøring. Rengjøres med en lett fuktet klut. Løsemidler bør ikke benyttes.

Voksede treoverflater

Hard voks kan nærmest sammenlignes med lakkerte overflater, mens de myke voksene kan i kvalitet sammenlignes med oljede flater. Overflaten er lettstelt men ikke særlig motstandsdyktig. Rengjøres med forsiktighet med lite fuktet klut og bør behandles etter de beskrivelser som produsent og leverandør gir rettledning om.

Oljede tremøbler

Har en noe fetere overflate som er mer mottagelig for skitt og væsker enn andre behandlede overflater. Derfor må en vaske og behandle disse ofte. Rengjøres med forsiktighet og bør behandles med møbeloljer som produsent og møbelhandler gir rettledning om. Ikke legg på duk eller sett gjenstander på bordet før overflaten er helt tørr.

PULVERLAKKERTE OVERFLATER (STÅL, MDF, ETC.)

Overflaten kan utføres noe forskjellig, alt etter hvordan kunden ønsker den. Pulverlakkerte overflater kan betegnes som sterke mot slitasje. Renholdet utføres med lett fuktet klut. Flekkfjerning gjøres med allrengjøringsmiddel og i visse tilfeller white spirit.

Ståloverflater

Som hovedregel benyttes myk klut for daglig rengjøring. For å beskytte overflaten og forenkle renholdet, kan en påføre et tynt lag med voks tilsatt silikon.

Plastoverflater

Plaster har forskjellige egenskaper alt etter hvilke bruksområder de skal dekke. Rengjøringen gjøres best med en klut fuktet i lunken vann tilsatt små mengder syntetisk vaskemiddel. Ved flekkfjerning brukes sterkere dosering av vaskemiddel (se også leverandør/produsents veiledning).

Møbler med monteringsbeslag

Inneklimaet varierer med årstidene. Det er tørrest inne på sen vinteren når vi fyrer og fuktigst på høsten. Trevirket er hygroskopisk - trekker til seg og avgir fuktighet avhengig av klimaet, og krymper og sveller i takt med endringer i klimaet. Dette gjør at møbler som er satt sammen med monteringsbeslag kan bli noe slarkete i tørre perioder. Gå derfor over monteringsbeslagene og trekk dem til om nødvendig.

UNDERHÅLL MÖBELTEXTILER

Smuts och damm som blir liggande på tyget är med och bryter ned textilfibrerna och bidrar starkt till att förkorta tygets livslängd.

Regelbunden dammsugning (varje vecka) med mjuk borste hämmar nedbrytningen och är helt nödvändig för att tyget ska uppnå lång livslängd. Viktiga underhållsfaktorer är:

- Grundlig rengöring
- Fläckborttagning
- Kontroll av färgåktethet
- Försiktighetsåtgärder för möbeltextiler

GRUNDLIG RENGÖRING

Börja rengöra möbeltyget så snart du ser att dammsugning och vanlig dammtorkning inte längre är tillräckligt. Till den grundliga rengöringen rekommenderas rengöringsskum. Kontakta möbels återförsäljare för vägledning. Hur ofta detta bör göras beror på användningen av möbeln, men de delar av möbeln som kommer i kontakt med kroppen bör rengöras minst en gång var tredje månad.

FLÄCKBORTTAGNING

När olyckan är framme är det viktigt att få bort spillet/fläcken så snabbt som möjligt. En ny fläck är lättare att ta bort än en gammal. Om du får en fläck som du är osäker på hur du ska ta bort, bör du kontakta möbels återförsäljare. För borttagning av fläckar bör du undvika vanliga hushållsrengöringsmedel eftersom många av dem är för kraftiga för textilen och ALLA andra produkter som innehåller lösningsmedel eller olja eftersom de kan förstöra tygerna.

KONTROLL AV FÄRGÅKTHET

Vid grundlig rengöring och fläckborttagning ska du alltid kontrollera att tygets färgämnen tål det rengöringsmedel du ska använda. Gör ett test på en plats på möbeln som inte syns. Låt det torka och kontrollera resultatet.

Naturfibrer: Textiler som är gjorda av naturfibrer som bomull, lin och ull, eller av konstfibern viskos, är mycket behagliga eftersom de andas och suger upp svett. Dessa textiler är hydrofila – drar och suger till sig vatten och allt som innehåller vatten. Textilerna är även oleofila – absorberar olja och fett, t.ex. fettsyror från svett.

Syntetfibrer: Textiler som är gjorda av syntetfibrer som polyester, polyamid och akryl har enastående mekanisk motståndskraft. Dessa textiler är hydrofoba – avvisar vatten och andra vätskor. Fläckar från spill av vätskor och vattenbaserade produkter sugas inte upp av fibrerna, och dessa fläckar är därmed lättare att ta bort. Fibrerna är emellertid oleofila – drar till sig olja och fett.

Blandningsfibrer: Textiler gjorda av blandningsfibrer – olika kombinationer av naturliga, konstgjorda och syntetiska fibrer – är mycket motståndskraftiga mot fläckar och har utmärkt komfort.

FÖRSIKTIGHETSÅTGÄRDER FÖR MÖBELTEXTILER

Ljusåktethet: Många möbler förstörs i onödan av påverkan från solljus. Kom ihåg att all ljuspåverkan kommer att försvaga fibrerna och färgämnen i textilen. Även om möbeltextilen är testad och godkänd för ljusåktethet bör möblen placeras så att direkt solljus och skarpa reflexer undviks. Persienner eller markiser rekommenderas, men var samtidigt uppmärksam på att inte alla textiler i markiser eller gardiner stoppar skadliga UV-strålar.

Det är att viktigt att tänka på att solen skiner in i rummet även när vi inte själva är närvarande! Särskilt den "låga" solen på våra breddgrader når långt in i rummet – hela dagen. Om du ska vara borta länge bör möblerna täckas över. Fråga din möbelåterförsäljare hur du bäst kan skydda dina möbler så att de inte försämras onödigt av solljus.

Hur man undviker skador på möbeltextiler: Kläder med extremt grova sömmar eller vassa detaljer som nitar eller bälten med metallbeslag ökar slitaget och kan dra ut trådar. Jeansplagg, särskilt nya, och kläder vars färg inte blivit urtvättad kan färga av sig. Föremål eller verktyg i bakfickor kan skada möbeltextilen.

Möbeltextilers livslängd: Bristande skötsel och underhåll minskar tygets livslängd. Om möbeln används extremt mycket varje dag, rekommenderas överdrag och armstödsskydd (detta kan beställas till de flesta möbler).

Husdjur: Husdjur och stoppade möbler hör inte ihop. Hår, klor och dregel sliter hårt på tyget. Fyrbenta familjemedlemmar bör vara i sin korg, inte på möblerna.

UNDERHÅLL MÖBELLÄDER

Leverantörens råd om användning, skötsel och underhåll av lädermöbler bör alltid följas, eftersom det är den enskilda återförsäljaren, möbeltillverkaren och leverantören av själva lädret som kan garantera vad den enskilda produkten tål och kräver.

LÄDER – EN NATURPRODUKT

Möbelläder är gjort av hudar från storboskap. Naturligtvis kan det förekomma ärr, insektsbett, färgvariationer m.m. Hur mycket av dessa naturliga märken som visar sig på möbellädet beror på diverse faktorer, bl.a. vilken behandling ytan på lädret får. Möbelläder ändrar ofta utseende efter en längre tids användning. Denna form av patina bör den som köper lädermöbler uppskatta.

DE OLIKA MÖBELLÄDRENS KVALITET/TYP

Läder som används till möbler i dag är vanligtvis från storboskap – ko, ox eller buffel. Största delen är från ko eftersom tillgången på sådant läder är relativt stabil och eftersom storleken och egenskaperna gör kohuden väl lämpad. Det är många steg i processen från att djuret slaktas tills lädret är på möbelen. För garverierna som levererar möbellädet är det viktigt att veta vad kunden (möbeltillverkaren) bl.a. vill ha för kvalitet och ytbehandling. Priserna varierar mycket, beroende på kvalitetsklass eller sortering och önskade egenskaper.

Anilinläder – anilinfärgat läder sorteras ut tidigt i processen och sådant läder har nästan inte blivit bearbetat efter garvningen. Narven är naturlig, och insektsbett och märken efter sår syns på denna typ av läder. Ibland får anilinläder ett tunt färgpigment eller skikt över grundfärgen. Dessa läder är mycket mjuka och behagliga, har bevarat förmågan att andas och anses vara den "bästa" kvaliteten. Anilinläder utgör bara en liten del av den totala produktionen i ett garveri och priset är mycket högt. Färgurvalet bestäms i regel inte av möbeltillverkarna, utan de får välja utifrån det urval som garveriet kan erbjuda.

Semianilinläder är lite mer bearbetat än anilinfärgat läder och är ett mellanting mellan anilinläder och korrigerat läder. Här används lite mer färg, och möbeltillverkarna kan i högre grad bestämma färgerna. Ofta är dessa läder även konstgjort narvsatta.

Korrigerat läder är det billigaste och mest bearbetade. Här kan möbeltillverkarna beställa just den färgnyans som de önskar, från helt svart till vitt. På grund av ytbehandlingen har sådant läder inte samma andningsegenskaper som anilinläder.

FÖRSIKTIGHETSÅTGÄRDER FÖR MÖBELLÄDER

- Särskilt armstöd och nackstöd är utsatt för fett och svett som kan leda till mörka fläckar och med tiden bryta ned möbellädet.
- Kemikalier från till exempel hårgelé och handkrämer kan ge liknande skador.
- Allt damm och smuts från exempelvis kläder skadar möblerna om det inte tas bort.
- Husdjur hör absolut inte hemma på möblerna!
- Solljus orsakar blekning och torkar ut möbellädet. Påverkan från andra värmekällor leder också till risk för uttorkning och färgändring på t.ex. ljusst läder (undvik att placera en dator med varmt datorbatteri direkt på möbelläder).
- Användning av överdrag, pläd och soffkuddar är en god hjälp för att förebygga skador.

ALLMÄNT OM UNDERHÅLL AV MÖBELLÄDER

Det är viktigt att följa leverantörens råd om användning, skötsel och underhåll av lädermöbler, och det är viktigt att känna till kvaliteten på det aktuella möbellädet. Underhållsanvisningar fästa på möbelen bör alltid följas – de flesta möbeltillverkare skickar egen produktinformation med varje möblemang.

FLÄCKBORTTAGNING OCH RENGÖRING AV MÖBELLÄDER

- Vattenlösliga fläckar bör tvättas bort snarast med en ren, vit, mjuk trasa eller svamp väl urvriden i ljummet vatten (helst kokt vatten).
- Vanlig rengöring och borttagning av damm bör ske ofta genom dammsugning med mjuk borste och dammtorkning med en ren, vit, fuktig bomullstrasa.
- Använd inte kemikalier på möbelläder. Vid behov av fläckborttagning, rengöring m.m. tar du kontakt med möbelhandlaren som kan ge vägledning i den aktuella situationen.
- Lädermöbler trivs bäst om de skyddas mot solljus, uttorkning och värmekällor.

UNDERHÅLL AV TRÄ OCH YTOR

Trä behöver skötsel, omtanke och underhåll om det ska behålla sin särprägel och karaktär.

Särskilt obehandlat trä är känsligt och bör därför rengöras och behandlas regelbundet. Möbler i massivt trä rekommenderas inte stå i direkt solljus, nära värmekällor eller i rum där klimatet varierar mycket. Detta beror på att det kan uppstå spänningar i limmade förbindelser och i skivor som kan leda till att dessa spricker.

UNDERHÅLL OCH RENGÖRING AV OLIKA YTOR

Obehandlat trä

Tvättas med vatten med tvål. På fläckar som inte går bort med tvålvatten används en skurborste. Skrubba alltid i träets längdriktning. Skölj bort all tvål och torka väl. Lägg inte på duk eller sätt föremål på bordet förrän ytan är helt torr.

Lackerade och målade träytor

Har en stark, slät och vanligtvis vattenavvisande yta vid normal användning och rengöring. Rengörs med en lätt fuktad trasa. Lösningemedel bör inte användas.

Vaxade träytor

Hårdvax kan närmast jämföras med lackerade ytor, medan de mjuka vaxerna kan jämföras med oljade ytor i kvalitet. Ytan är lättskött men inte särskilt motståndskraftig. Rengörs försiktigt med en lite fuktad trasa och bör behandlas enligt beskrivningarna från tillverkare och leverantör.

Oljade trämöbler

Har en lite fetare yta som är mer mottaglig för smuts och vätskor än andra behandlade ytor. Därför måste man tvätta och behandla dessa ofta. Rengörs försiktigt och bör behandlas med möbeloljor som tillverkare och möbelhandlare rekommenderar. Lägg inte på duk eller sätt föremål på bordet förrän ytan är helt torr.

PULVERLACKERADE YTOR (STÅL, MDF ETC.)

Ytan kan utformas något olika, efter kundens önskemål. Pulverlackerade ytor kan betecknas som motståndskraftiga mot slitage. Rengöringen utförs med en lätt fuktad trasa. Fläckborttagning görs med allrengöringsmedel och i vissa fall lacknafta.

Stålytor

Som huvudregel används en mjuk trasa för daglig rengöring. För att skydda ytan och förenkla rengöringen kan man applicera ett tunt lager vax med tillsatt silikon.

Plastytor

Plaster har olika egenskaper beroende på vilka användningsområden de ska ha. Rengöringen görs bäst med en trasa fuktad i ljummet vatten med små mängder syntetiskt rengöringsmedel. Vid fläckborttagning används kraftigare dosering av rengöringsmedel (se även leverantörens/tillverkarens vägledning).

Möbler med monteringsbeslag

Inomhusklimatet varierar med årstiderna. Det är torrast inne på senkvintern när vi eldar och fuktigast på hösten. Trävirket är hygroskopiskt – drar till sig och avger fuktighet beroende på klimatet och krymper och sväller i takt med ändringar av klimatet. Detta gör att möbler som har satts ihop med monteringsbeslag kan sitta lite löst i torra perioder. Gå därför igenom monteringsbeslagen och dra åt dem vid behov.

CARING FOR UPHOLSTERY TEXTILES

If dust and dirt is left in the fabric, it wears the textile fibres and considerably shortens the life of the fabric.

Regular (weekly) vacuum cleaning with a soft brush prevents breakdown of the fibres and is absolutely necessary to give the fabric a long life. Important care processes are:

- Spring cleaning
- Removing stains
- Preventing fading and discolouration
- Precautions with furniture textiles

SPRING CLEANING

Clean the upholstery fabric extra thoroughly as soon as you can see that vacuum cleaning and dusting are not enough. A foam cleaner is recommended for spring cleaning. Contact the furniture dealer for advice. How often this is necessary depends on how the furniture is used, but the parts of the furniture which come into body contact should be cleaned at least every three months.

REMOVING STAINS

If an accident happens, it is important to remove the soiling or the stain as soon as possible. It is easier to remove a new stain than an old one. If you are uncertain how to remove a stain, you should contact the furniture dealer. When removing stains, avoid ordinary household detergents, because many of them are too concentrated for the textile. Avoid ALL other products which contain solvents or oil, as these can damage the fabrics.

PREVENTING FADING AND DISCOLOURATION

When spring-cleaning or removing stains, always check that the dyes in the fabric can withstand the cleaning agent you plan to use. Test on a part of the furniture that is not visible. Allow it to dry, and check the result.

Natural fibres: Textiles made of natural fibres such as cotton, linen or wool, or the artificial fibre viscose, are very comfortable, because they breathe and absorb perspiration. These textiles are hydrophilic, and absorb water and anything that contains water. They are also oleophilic, which means they absorb oils and fats, including fatty acids from perspiration.

Synthetic fibres: Textiles made of synthetic fibres such as polyester, polyamide and acrylic are outstandingly resistant to mechanical wear. These textiles are

hydrophobic, and repel water and other fluids. Stains from fluid spills and water-based products are not absorbed by the fibres, so the stains will be easier to remove. However, the fibres are oleophilic, and absorb oil and fat.

Mixed fibres: Textiles made of mixed fibres – different combinations of natural, artificial and synthetic fibres – are highly resistant to stains, and comfort is excellent.

PRECAUTIONS WITH UPHOLSTERY TEXTILES

Colour fastness: Furniture is often damaged unnecessarily by the effects of sunlight. Remember that all light impacts will weaken both the fibres and the dyes in the textile. Even though the furnishing textile has been tested and approved as colour fast, the furniture should be placed where direct sunlight and sharp reflection are avoided. Blinds or awnings are recommended, but please note that some textiles used for blinds and awnings still allow harmful UV light to slip through.

It is important to remember that the sun also shines into the room when you are not there! Especially the 'low' sun at our latitudes penetrates a long way into the room – all day. If you are away, particularly for a long time, covers should be placed over the furniture. Ask your furniture dealer about the best way to protect your furniture from unnecessary damage by sunlight.

How to avoid damage to textiles on furniture: Clothing with extremely rough seams, studs or other sharp details, or belts with metal trims may wear heavily or catch threads. Colour may rub off on furniture from denim, especially if it is new, or from clothes with excess dye that is not washed out. Objects or tools in back pockets can damage the furnishing fabric.

The lifetime of furnishing textiles: Inadequate care and maintenance will shorten the lifetime of the fabric. If the furniture is used a lot every day, loose covers and covers on the arms are recommended. (These can be ordered for most furniture.)

Pets: Pets do not go with upholstered furniture. Fur, claws and slobber will wear on the fabrics. Four-legged members of the family should be in their own baskets, not on the furniture.

CARING FOR LEATHER ON FURNITURE

Always follow the supplier's instructions about use, care and maintenance of leather furniture. The individual furniture dealer, manufacturer and supplier of the leather are responsible for what individual products require and can withstand.

LEATHER – A NATURAL PRODUCT

Furnishing leather is made from the skins of cattle. It is natural that there may be scars, insect bites, variations in colour etc. How far these natural marks are visible on leather furniture will depend on various factors, such as what treatment the leather surface has received. The appearance of the leather will often change after long periods of use. If you buy leather furniture, you must accept and appreciate this patina.

DIFFERENT TYPES AND QUALITIES OF LEATHER FOR FURNITURE

The leather used for furniture today normally comes from cattle – hides from cows, oxen or buffalo. Most is cowhide, because there is a relatively stable supply, and because the size and qualities of cowhide make it suitable. There are many phases from the time the animal is slaughtered, until the hide becomes upholstery leather. It is important for the tanneries that supply the leather for upholstery to know what the customer (the furniture manufacturer) requires with regard to quality and surface treatment. Prices vary considerably, depending on the quality classification or grading, and the required properties.

Aniline leather – aniline-dyed leather – is selected early in the process and these hides receive very little treatment after tanning. They have the original grain, and insect bites and healed scars will be visible on this type of leather. Sometimes aniline hides are coloured with a thin pigment coating or finish over the base colour. These hides are very soft and comfortable, retain their breathing qualities, and are regarded as the finest quality. Aniline hides are only a small proportion of the total production from a tannery, and the price is very high. As a rule, the colour selection is not determined by the furniture manufacturers: they must choose from the selection available from the tannery.

Semi-aniline leather is processed slightly more than aniline leather, and comes between aniline leather and smooth leather. Slightly more pigment is used, and furniture manufacturers can determine the colours to a greater degree. The grain of these hides may be artificially pressed.

Smooth leather is the cheapest and most highly processed. Furniture manufacturers can order precisely the colour and shade they want, from completely black to white. Because of the surface finish, these leather types do not have the same breathing qualities as aniline leather.

PRECAUTIONS WITH LEATHER UPHOLSTERY

- Armrests and head cushions are particularly exposed to grease and perspiration, which may produce dark stains, and over time can damage the leather.
- Chemicals in products such as hair gels and hand creams can cause similar damage.
- All dust and dirt from clothing etc. will damage the leather if it is not removed.
- Pets should definitely not be allowed to lie on the furniture!
- Sunlight causes fading and dries out the leather on furniture. Heat from other sources will also cause a risk of drying out and change in colour, e.g. in light leather. (Avoid placing a laptop with a warm battery directly on upholstery leather.)
- Use of protective covers, plaids and sofa cushions can help to prevent damage.

GENERAL CARE FOR LEATHER UPHOLSTERY

It is important to follow the supplier's advice about use, care and maintenance of leather furniture, and it is important to know about the quality of the upholstery leather you have. Care instructions attached to the furniture should always be followed – most furniture manufacturers send out their own product information with each item of furniture.

STAIN REMOVAL AND CLEANING LEATHER UPHOLSTERY

- Water-soluble stains should be washed off as soon as possible with a clean, soft white cloth or sponge dipped in warm water and firmly wrung. (Preferably boiled water.)
- Normal cleaning should be frequent removal of dust by vacuuming with a soft brush and dusting with a clean, damp white cotton cloth.
- Do not use chemicals on leather upholstery. If it is necessary to remove stains, deep clean etc. then contact the furniture dealer, who can advise you on the specific situation.
- Leather furniture stays in the best condition when it is protected from sunlight, heat and drying out.

CARE OF WOOD AND SURFACES

Woodwork must be sensibly cared for and maintained to preserve its special properties and character.

Untreated wood is especially delicate, and should therefore be cleaned and treated regularly. Solid wood furniture should not stand in direct sunlight or close to heat sources, or be kept in rooms where the indoor climate varies a lot. Tension may build up in glued joints and in wooden boards, causing them to crack.

CLEANING AND CARING FOR DIFFERENT SURFACES

Untreated wood

Wash with water to which soap has been added. If stains are not removed by soapy water, use a scrubbing brush. Always scrub along the grain of the wood. Rinse away all soap, and finally dry thoroughly. Do not place objects or a tablecloth on the table before the surface is completely dry.

Varnished and painted wood surfaces

These surfaces are normally strong, smooth and water repellent with normal use and cleaning. Clean with a slightly damp cloth. Do not use solvents.

Wax-polished wood surfaces

Hard wax is almost comparable with varnished surfaces, while the quality of softer waxes is more comparable with oil-treated surfaces. The surface is easy to care for, but not particularly robust. It should be cleaned carefully with a slightly damp cloth, and treated according to the instructions of the manufacturer and supplier.

Oil-treated wood furniture

Surfaces are slightly greasy, and more receptive to dirt and fluids than other treated surfaces. They must therefore be washed and treated frequently. They must be cleaned carefully and should be treated with furniture oil as recommended by the manufacturer and furniture dealer. Do not place objects or a tablecloth on the table before the surface is completely dry.

POWDER-COATED SURFACES (STEEL, MDF ETC.)

The surface can be finished in different ways, according to the customer's wishes. Powder-coated surfaces can be described as hard wearing. They can be cleaned with a damp cloth. Stains can be removed with a universal cleaning agent, and in some cases with white spirit.

Steel surfaces

As a rule, a soft cloth can be used for daily cleaning. To protect the surface and simplify cleaning, a thin layer of wax with added silicone may be applied.

Plastic surfaces

Plastics have different properties, depending on which types of use they will be put to. It is best to clean them with a cloth moistened with warm water to which small amounts of synthetic washing agent have been added. To remove stains, a stronger solution of washing agent can be used. (See also the supplier's or manufacturer's instructions.)

Furniture with assembly fittings

The indoor climate varies with the different seasons. It is driest indoors late in the winter, when the house is heated, and most humid in the autumn. Woodwork is hygroscopic – it absorbs moisture and releases it again according to the climate, and it shrinks and swells as the climate changes. This means that furniture assembled with assembly fittings may become loose in dry periods. Check the fittings, therefore, and adjust them if necessary.

PFLEGE VON MÖBELSTOFFEN

Schmutz und Staub, der sich auf dem Stoff ablagert, trägt zum Abbau der Textilfasern bei und verringert somit die Lebensdauer des Stoffes.

Regelmäßiges (wöchentliches) Staubsaugen mit einer weichen Bürste hemmt den Abbau und ist unumgänglich, damit der Stoff eine lange Haltbarkeit erreicht. Wichtige Pflegefaktoren sind:

- Hauptreinigung
- Fleckenentfernung
- Kontrolle der Farbechtheit
- Vorsichtsmaßnahmen für Möbelstoffe

HAUPTREINIGUNG

Reinigen Sie den Möbelstoff, sobald Sie merken, dass Staubsaugen und normales Staubwischen nicht mehr ausreichen. Für die Hauptreinigung wird eine Schaumreinigung empfohlen. Fragen Sie Ihren Möbelhändler nach einer Anleitung. Wie häufig dies gemacht werden sollte, hängt vom Gebrauch des Möbelstücks ab. Die Teile des Möbels, die in Kontakt mit dem Körper kommen, sollten mindestens vierteljährlich gereinigt werden.

FLECKENENTFERNUNG

Wenn ein Flecken aufgetreten ist, muss dieser so schnell wie möglich entfernt werden. Neue Flecken lassen sich leichter entfernen als alte. Wenn Sie Flecken haben, bei denen Sie nicht wissen, wie Sie sie entfernen sollen, sollten Sie sich an Ihren Möbelhändler wenden. Zur Fleckenentfernung sollten Sie normale Haushaltsreiniger vermeiden, da viele davon zu stark für den Stoff sind. Dasselbe gilt für ALLE anderen Produkte, die Lösemittel oder Öl enthalten, da diese die Stoffe beschädigen können.

KONTROLLE DER FARBECHTHEIT

Bei der Hauptreinigung und Fleckenentfernung müssen Sie immer kontrollieren, dass die Farbstoffe des Stoffes den verwendeten Reiniger vertragen. Machen Sie einen Test an einer Stelle des Möbels, die nicht sichtbar ist. Lassen Sie den Reiniger trocknen und kontrollieren Sie das Ergebnis.

Naturfasern: Stoffe aus Naturfasern wie Baumwolle, Leinen und Wolle oder aus der Kunstfaser Viskose sind sehr angenehm, da sie atmungsaktiv sind und Schweiß aufsaugen. Diese Stoffe sind hydrophil – sie ziehen Wasser und alle wasserhaltigen Flüssigkeiten an und saugen es auf. Die Stoffe sind auch oleophil und absorbieren Öl und Fett, z. B. die Fettsäuren aus dem Schweiß.

Synthetikfasern: Stoffe, die aus Synthetikfasern wie Polyester, Polyamid und Acryl sind, haben eine einzigartige mechanische Widerstandsfähigkeit. Diese Stoffe sind hydrophob – sie weisen Wasser und andere Flüssigkeiten ab. Flecken von verschütteten Flüssigkeiten und wasserbasierte Produkte werden nicht von den Fasern aufgesaugt und solche Flecken lassen sich daher leichter entfernen. Die Fasern sind jedoch oleophil – sie ziehen Öl und Fett an.

Mischfasern: Stoffe aus Mischfasern – verschiedene Kombinationen aus natürlichen, künstlichen und synthetischen Fasern – sind sehr widerstandsfähig gegen Flecken und bieten einen hohen Komfort.

VORSICHTSMASREGELN FÜR MÖBELSTOFFE

Lichtechtheit: Viele Möbel werden durch die Einwirkung der Sonneneinstrahlung unnötig beschädigt. Denken Sie daran, dass die Fasern und Farbstoffe im Stoff durch Lichteinwirkungen geschwächt werden. Auch wenn der Möbelstoff auf Lichtechtheit geprüft und zugelassen ist, sollte das Möbelstück so aufgestellt werden, dass direkte Sonneneinstrahlung und starke Reflexionen vermieden werden. Jalousien oder Markisen können empfohlen werden, doch denken Sie daran, dass nicht alle Markisenstoffe oder Gardinen die schädlichen UV-Strahlen aufhalten.

Ebenso sollte daran gedacht werden, dass die Sonne auch dann ins Zimmer strahlt, wenn wir nicht da sind! Besonders die „flache“ Sonne in unseren Breitengraden reicht weit hinein ins Zimmer – den ganzen Tag über. Sollten Sie länger abwesend sein, sollten die Möbel besonders abgedeckt werden. Fragen Sie Ihren Möbelhändler, wie Sie Ihre Möbel am besten schützen können, damit sie nicht unnötig durch die Sonneneinstrahlung beeinträchtigt werden.

So vermeiden Sie Schäden an den Möbelstoffen: Kleidungsstücke mit besonders groben Nähten oder scharfen Details wie z. B. Nieten sowie Gürtel mit Metallbeschlägen erhöhen die Abnutzung und können Fäden herausziehen. Kleidung aus grober Baumwolle – besonders neue – und Kleidung mit ungewaschenen Farbstoffen können abfärben. Gegenstände oder Werkzeug in Gesäßtaschen können den Möbelstoff beschädigen.

Lebensdauer des Möbelstoffes: Eine mangelhafte Pflege verringert die Lebensdauer des Stoffes. Ist das Möbelstück jeden Tag einem starken Gebrauch ausgesetzt, wird die Verwendung von Überzügen und Armschonern empfohlen (diese sind für die meisten Möbel erhältlich).

Haustiere: Haustiere und Polstermöbel gehören nicht zusammen. Haare, Krallen und Sabbern nutzen den Stoff stark ab. Die vierbeinigen Familienmitglieder gehören in den Korb, nicht auf die Möbel.

Die Hinweise des Herstellers über den Gebrauch und Pflege von Ledermöbeln sollten immer befolgt werden, da die Händler, Möbelhersteller und Lieferanten des Leders am besten angeben können, was das betreffende Produkt verträgt und verlangt.

LEDER – EIN NATURPRODUKT

Möbelleder wird aus den Häuten von Rindern hergestellt. Weil es ein Naturprodukt ist, kommen Narben, Insektenstiche, Farbabweichungen u. a. vor. Wie stark diese natürlichen Kennzeichen sich auf dem Möbelleder zeigen, hängt von verschiedenen Faktoren ab, u. a. welche Behandlung die Oberfläche des Leders erhält. Möbelleder verändern ihr Aussehen häufig nach längerem Gebrauch. Die Käufer von Ledermöbeln sollten diese Form der Patina zu schätzen wissen.

QUALITÄT UND TYPEN VON MÖBELLEDERN

Das Leder, das heute für Möbel verwendet wird, stammt in der Regel von Rindern – Kühen, Ochsen oder Büffeln. Zumeist von Kühen, da die Verfügbarkeit von solchen Ledern relativ stabil ist und die Größe und die Eigenschaften Kuhleder besonders geeignet macht. Vom Schlachten der Tiere bis zur Anbringung des Leders am Möbelstück sind es viele Schritte. Für die Gerberei, die das Möbelleder liefert, ist es wichtig zu wissen, was der Kunde (der Möbelhersteller) u. a. bei Qualität und Oberflächenbehandlung wünscht. Die Preise variieren stark, je nach Qualitätsklasse oder Sortierung sowie den gewünschten Eigenschaften.

Anilinleder – mit Anilinfarbstoffen durchgefärbte Leder, werden früh im Prozess aussortiert. Solche Leder werden nach dem Gerben fast nicht bearbeitet. Die Narbung ist ursprünglich und Insektenbisse und Narben nach Verletzungen sind bei diesem Ledertyp sichtbar. Ab und zu erhält Anilinleder ein dünnes Farbpigment oder eine Endschrift über die Grundierung. Diese Leder sind sehr weich und angenehm. Sie haben die Atmungsaktivität bewahrt und gelten als die „beste“ Qualität. Anilinleder machen nur einen kleinen Teil der Gesamtproduktion in einer Gerberei aus und der Preis ist sehr hoch. Die Farbauswahl wird von den Möbelherstellern in der Regel nicht festgelegt, sondern sie müssen aus der Auswahl aussuchen, die die Gerberei anbieten kann.

Semianilinleder ist etwas stärker bearbeitet als Anilinleder und ein Zwischending zwischen Anilinleder und korrigiertem Leder. Hier wird etwas mehr Farbe verwendet und die Möbelhersteller können weitgehend die Farben bestimmen. Häufig weisen diese Leder auch eine künstliche Narbung auf.

Korrigierte Leder sind die preisgünstigsten und am stärksten bearbeiteten Lederarten. Hier kann der Möbelhersteller genau die gewünschte Farbnuance zwischen weiß und schwarz bestellen. Aufgrund der Oberflächenbehandlung haben solche Lederarten nicht dieselbe Atmungsaktivität wie Anilinleder.

VORSICHTSMASSREGELN BEI MÖBELLEDER

- Besonders die Armlehnen und Nackenpolster sind Fett und Schweiß ausgesetzt, was dunkle Flecken verursachen und mit der Zeit das Möbelleder schädigen kann.
- Chemikalien etwa aus Haargel und Handcremes können vergleichbare Schäden verursachen.
- Staub und Schmutz beispielsweise aus Kleidung schädigt die Möbel, wenn er nicht entfernt wird.
- Haustiere gehören auf keinen Fall auf diese Möbel!
- Sonneneinstrahlung verursacht ein Ausbleichen und Austrocknen des Möbelleders. Ebenso führen Einwirkungen von Wärmequellen zur Gefahr eines Austrocknens und einer Farbveränderung beispielsweise bei hellem Leder (vermeiden Sie es, ein Laptop mit heißem Akku direkt auf das Möbelleder zu stellen).
- Um Schäden vorzubeugen, empfiehlt sich die Verwendung von Überzügen, Decken und Sofakissen.

ALLGEMEINE HINWEISE ZUR PFLEGE VON MÖBELLEDER

Es ist wichtig, die Hinweise des Herstellers über Gebrauch und Pflege von Ledermöbeln zu befolgen und die Qualität des betreffenden Möbelleders zu kennen. Die Pflegehinweise, die am Möbel angebracht sind, müssen stets befolgt werden – die meisten Möbelhersteller versenden eigene Produktinformationen mit ihren Möbeln.

FLECKENTFERNUNG UND REINIGUNG VON MÖBELLEDER

- Wasserlösliche Flecken sollten schnellstmöglich mit einem sauberen, weißen, weichen Tuch oder Schwamm, das/der in lauwarmes (am besten gekochtes) Wasser getaucht und gut ausgewrungen ist, abgewischt werden.
- Saugen Sie die Möbel häufig mit einem Staubsauger mit weicher Bürste oder wischen Sie den Staub mit einem sauberen, weißen, feuchten Baumwolltuch ab.
- Verwenden Sie keine Chemikalien auf Möbelleder. Bei Bedarf von Fleckentfernung, besonderer Reinigung u. a. wenden Sie sich an Ihren Möbelhändler, der Ihnen eine Anleitung für die betreffende Situation geben kann.
- Ledermöbel sollten gegen Sonneneinstrahlung, Austrocknung und Wärmequelle geschützt werden.

Holzteile verlangen Instandhaltung, Sorgfalt und Pflege, wenn sie ihr Aussehen und ihren Charakter behalten sollen.

Besonders unbehandeltes Holz ist empfindlich und sollte daher regelmäßig gereinigt und behandelt werden. Möbelstücke aus Massivholz sollten nicht direkter Sonneneinstrahlung ausgesetzt oder in der Nähe von Wärmequellen oder in Räumen mit stark schwankenden Temperaturen aufgestellt werden. Es könnten sonst Spannungen an geleimten Verbindungen und in Möbelplatten auftreten, die zu Rissen führen können.

PFLEGE UND REINHALTUNG VON VERSCHIEDENEN OBERFLÄCHEN

Unbehandeltes Holz

Mit Wasser und Seifenzusatz abwaschen. Bei Flecken, die sich nicht mit Seifenwasser lösen lassen, verwenden Sie eine Bürste. Bürsten Sie immer in Längsrichtung des Holzes. Spülen Sie die Seife gründlich ab und wischen Sie das Holz zum Schluss trocken. Legen Sie keine Tischdecke oder stellen Sie Gegenstände auf den Tisch, bevor die Oberfläche vollständig trocken ist.

Lackierte und bemalte Holzoberflächen

Sie haben bei normalem Gebrauch und Reinigung eine feste, glatte und normalerweise wasserabweisende Oberfläche. Mit einem leicht feuchten Tuch abwischen. Lösemittel sollten nicht verwendet werden.

Gewachste Holzoberflächen

Hartwachs lässt sich beinahe mit lackierten Oberflächen vergleichen, während weiches Wachs in der Qualität mit geölten Flächen verglichen werden kann. Die Oberfläche ist pflegeleicht, aber nicht besonders widerstandsfähig. Reinigen Sie sie vorsichtig mit einem leicht feuchten Tuch und behandeln Sie sie nach den Hinweisen des Herstellers und Lieferanten.

Geölte Holzmöbel

Sie haben eine etwas fetthaltige Oberfläche, die empfänglicher für Schmutz und Flüssigkeiten ist als andere behandelte Oberflächen. Deshalb müssen Sie sie häufiger waschen und behandeln. Reinigen Sie sie vorsichtig und behandeln Sie sie mit Möbelölen nach den Hinweisen des Herstellers und Lieferanten. Legen Sie keine Tischdecke oder stellen Sie Gegenstände auf den Tisch, bevor die Oberfläche vollständig trocken ist.

PULVERLACKIERTE OBERFLÄCHEN (STAHL, MDF USW.)

Die Oberfläche kann nach Wunsch des Kunden vielfältig ausgeführt werden. Pulverlackierte Oberflächen können als verschleißbeständig bezeichnet werden. Die Reinigung erfolgt mit einem leicht feuchten Tuch. Zur Fleckenentfernung nehmen Sie einen Allzweckreiniger und in bestimmten Fällen Waschbenzin.

Stahloberflächen

Zur täglichen Reinigung verwenden Sie ein weiches Tuch. Um die Oberfläche zu schonen und die Reinhaltung zu vereinfachen, können Sie eine dünne Schicht Wachs mit Silikonzusatz auftragen.

Kunststoffoberflächen

Kunststoffe haben verschiedene Eigenschaften, je nachdem welche Einsatzbereiche sie abdecken sollen. Die Reinigung erfolgt am besten mit einem Tuch, das mit lauwarmem Wasser mit einer kleinen Menge Synthetikwaschmittel befeuchtet wird. Zur Fleckenentfernung verwenden Sie eine stärkere Dosierung des Waschmittels (siehe auch Hinweise des Lieferanten/Herstellers).

Möbel mit Montagebeschläge

Das Innenraumklima variiert je nach Jahreszeit. In Innenräumen ist es im Spätwinter, wenn wir heizen, am trockensten und im Herbst am feuchtesten. Holz ist hygroskopisch – es zieht Feuchtigkeit an und gibt sie ab, je nach Klima, und es dehnt sich aus und zieht sich zusammen im Takt mit den Veränderungen des Klimas. Dies sorgt dafür, dass die Möbel, die durch Montagebeschläge zusammengehalten werden, in trockenen Perioden etwas klappern können. Überprüfen Sie daher die Montagebeschläge und ziehen Sie sie bei Bedarf nach.

HELLAND®

Furniture that cares

190455-06 www.hellands.no

NORWAY

HELLAND MØBLER AS

P.O.Box 10, NO-6259 Stordal / +47 70 27 90 00

helland@helland.no / www.helland.no

SHOWROOM STORDAL

Strandgata 25, NO-6250 Stordal

SWEDEN / SCHWEDEN

HELLAND MØBLER AS

Polstjärnevägen 2, SE-743 40 Storvreta

Norra: +46 (0) 70 19 000 81 / Södra: +46 (0) 72 21 222 33

www.helland.se

SHOWROOM STOCKHOLM

Tobaksspinnargatan 8, SE-117 36 Stockholm

GERMANY / DEUTSCHLAND

HELLAND MÖBEL GMBH

Erkrather Strasse 401, DE-40231 Düsseldorf

+49 1727 985 252 / www.hellandmobil.de